

**Розвиток бібліотечного
краєзнавства в сучасний період
(на основі аналізу потоку
видань та публікацій за 2007-
2016 рр.)**

Кисельова В.П.

Національна історична бібліотека України

м. Київ

Національна історична бібліотека України здійснює цілеспрямований моніторинг краєзнавчого контенту фахової періодики, акумулює відповідну інформацію у проблемно-орієнтованій базі даних „Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства”.

На цій основі кожні 10 років видається однойменний бібліографічний посібник, що дозволяє отримати цілісне уявлення про розвиток бібліотечного краєзнавства як специфічної сфери професійної бібліотечної діяльності.

30.10.2017

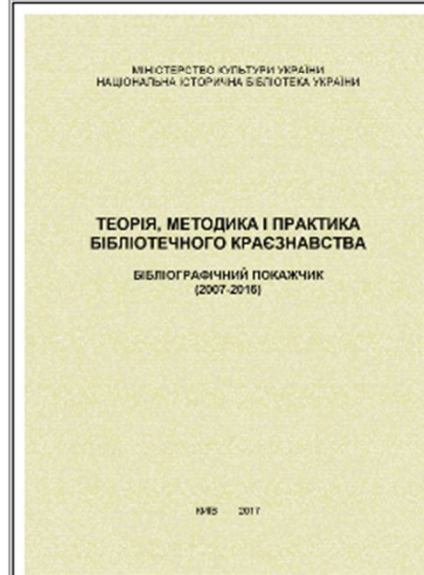
Бібліотека Новини бібліотеки План заходів Співпраця Контакти Допомога

Головна сторінка
Проекти НІБ України
Путівник по краєзнавчих веб-ресурсах бібліотек України
Електронні ресурси
Історична спадщина України: електронна бібліотека
Електронний каталог і бази даних
Книги у флеш-перегляді
Відео про бібліотеку
Книжкові виставки
Державні закупівлі
Наші видання
Концепція розвитку НІБ України до 2020р.

Імідж-каталоги:
■ Генеральний алфавітний каталог
■ Каталог стародрукованих книг іноземними мовами
■ Алфавітний каталог періодичних та

ВИДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ у 1996 – 2017 роках

2017

Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства: бібліогр. покажчик (2007-2016) / Нац. іст. б-ка України; упоряд.: В.П. Кисельова, Т.С. Кудласевич; ред. О.В. Михайлова. - К.: НАККІМ, 2017. - 192 с.

Мета повідомлення – на основі аналізу змісту бібліографічного покажчика „Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства” показати зміни та основні тенденції в інформаційно-бібліографічному забезпеченні розвитку головних підсистем бібліотечного краєзнавства та краєзнавчої бібліотечної практики в сучасний період.

Структура покажчика:

- ◆ I розділ - „Загальні питання краєзнавчої бібліотечної діяльності”
- ◆ II розділ – „Краєзнавчі фонди”
- ◆ III розділ – „Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат”
- ◆ IV розділ – „Краєзнавча бібліографія”
- ◆ V розділ – „Обслуговування користувачів бібліотек з краєзнавства”

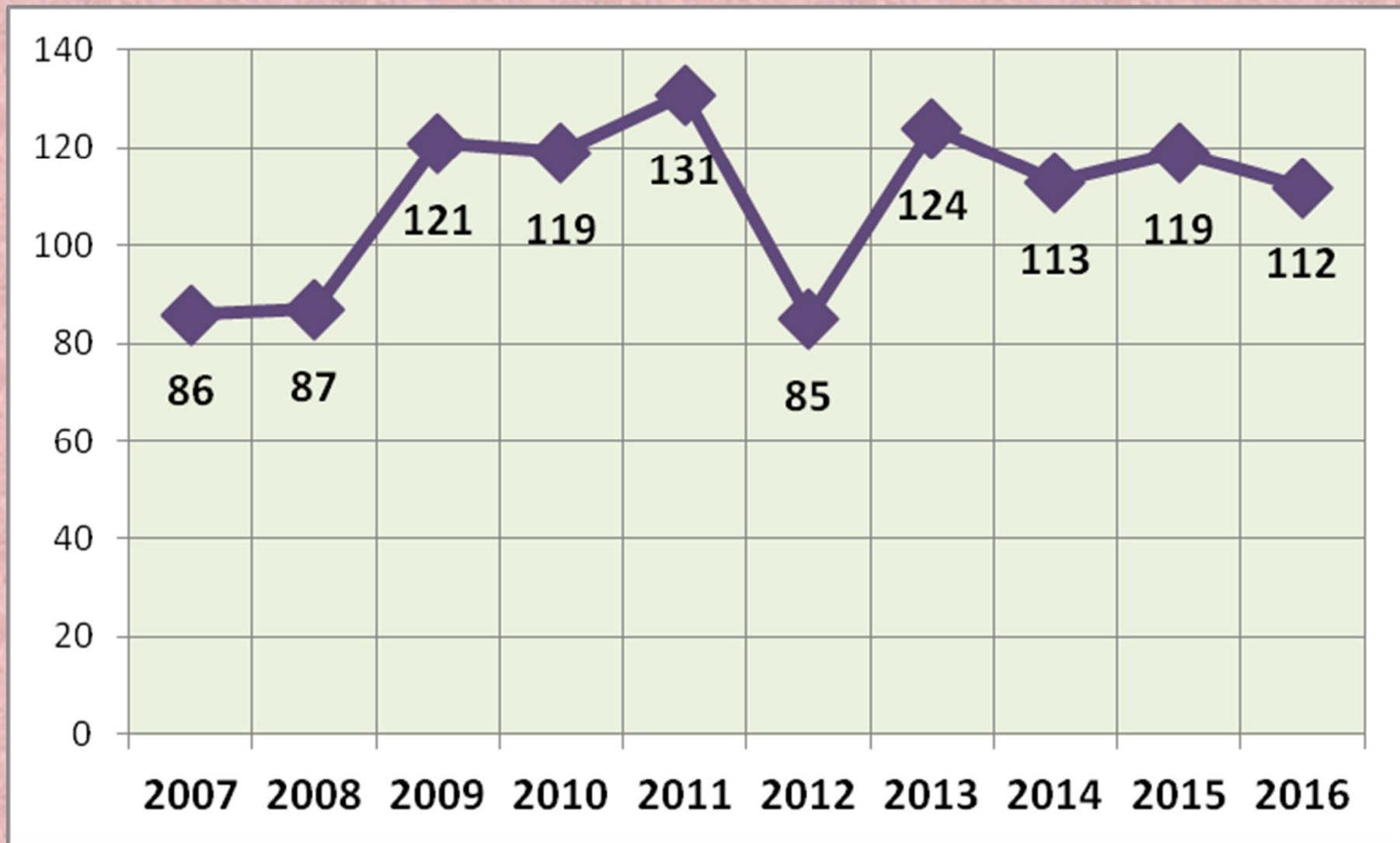
У порівнянні з попереднім десятиріччям засвідчено значне збільшення публікацій про історію бібліотечного краєзнавства в регіонах, зокрема, історію регіональних та інших бібліотек.

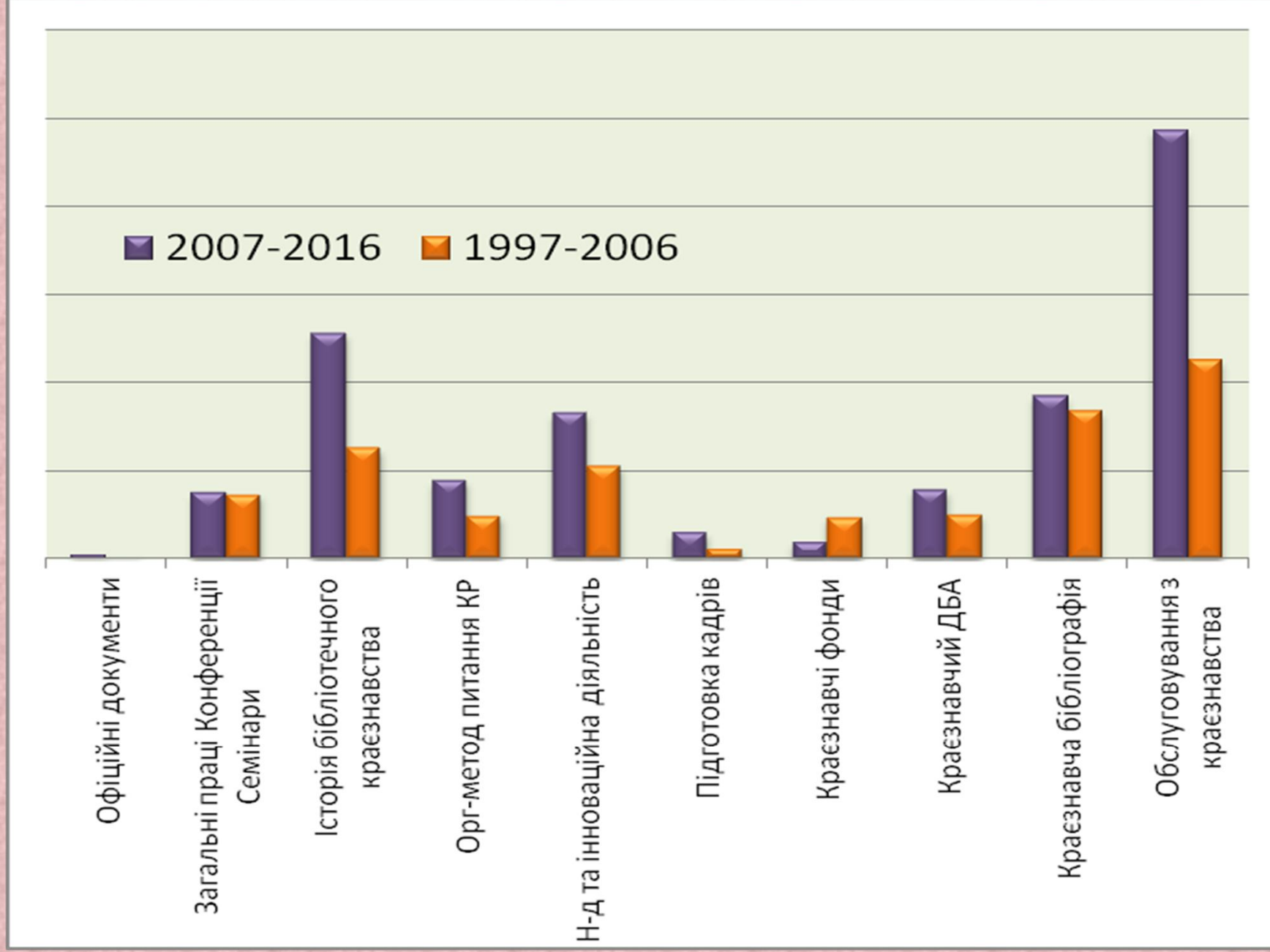
Святкування ювілейних дат є поштовхом до вивчення невідомих сторінок історії книгозбірень краю та написання літописів цих установ.

Удвічі більше, ніж у 1997-2006 рр., вийшло методичних матеріалів з організації краєзнавчої роботи: рекомендацій, консультацій, порад тощо.

Активно висвітлювалися результати НДР та впровадження інноваційних технологій, а також питання підготовки кадрів та підвищення їх кваліфікації: кількість таких видань і публікацій теж подвоїлася.

**Аналіз другого розділу
показчика засвідчив
зменшення кількості публікацій
про формування і
використання краєзнавчих
фондів та місцевого друку, тож,
надалі цей напрям потребує
більшої уваги теоретиків і
практиків бібліотечного
краєзнавства.**

У розділі „Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат” найбільше бібліографічних записів у підрубриці „Електронні бази даних” – саме цей напрям активно розвивався в останні роки, оскільки краєзнавчі бази даних поступово витісняють традиційні карткові каталоги.

Подвоїлась кількість публікацій з теорії краєзнавчої бібліографії, однак, удвічі менше зареєстровано матеріалів з методики підготовки бібліографічних видань.

В структурі СКПБ найбільшу увагу фахівці приділяли створенню біобібліографічних та метабібліографічних посібників: їх кількість теж зросла в 2,5-3 рази.

Значним за обсягом є розділ про інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів та досвід популяризації краєзнавчих знань.

У кілька разів більше, ніж у попередньому виданні, зареєстровано повідомлень про роботу публічних та спеціальних бібліотек.

Іменний покажчик дозволяє простежити авторську активність фахівців.

Найбільше публікацій з різних питань краєзнавчої бібліотечної діяльності належить працівникам НІБУ – О.В. Михайловій, С.І. Смілянець, І.В. Чеховській та ін., а також науковцям – Н.М. Кушнарєнко, М.М. Кузнєцовій, Н.К. Литвинєнко, І.В. Мілясєвич.

Чимало публікацій у *В.С. Білоус* (Б-ка Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М.Коцюбинського), *М.П. Зніщенка* (Київська обл. б-ка для дітей), *І.Я. Каганової* (Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка), *Т. Макарової* та *М.С. Охріменко* (Кіровоградська ОУНБ ім. Д. І. Чижевського), *Н.І. Морозової* (Вінницька ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва), *Н.І. Полянської* (ХДНБ ім. В.Г. Короленка), *А.А. Понагайби* (Волинська ОУНБ ім. Олени Пчілки) та ін.

Аналіз географічного показника засвідчив, що висвітлювався досвід краєзнавчої роботи усіх регіонів - Волині, Прикарпаття, Півдня України, Харківщини, Чернігівщини і т.д.

Слід відзначити публікаторську активність фахівців публічних бібліотек з Городенківщини та Коломийщини (Івано-Франківська обл.), Дунаєвеччини (Хмельницька обл.), м. Маріуполя (Донеччина) та ін.

Загалом, аналіз інформаційного потоку з бібліотечного краєзнавства за період 2007-2016 рр. засвідчив наступне:

- ◆ **зростання цього потоку, про що свідчить збільшення обсягу останнього випуску названого посібника на третину: від семисот бібліографічних записів до понад 1000;**

◆ зареєстровані важливі офіційні документи, які необхідні для вдосконалення організаційно-нормативної бази бібліотечного краєзнавства:

„Проект Положення про краєзнавчу діяльність державних і комунальних бібліотек” та

„ Звіт...” про проведення його громадського обговорення на сайті Міністерства культури України

- ◆ **відчутно зросла увага наукової спільноти до проблем бібліотечного краєзнавства: в останнє десятиріччя захищено дисертаційні роботи актуальної тематики (М.М. Кузнецова, Н.К. Литвиненко, С. А. Патрикей), видані підручники, які затверджені Міністерством освіти і науки (Н. М. Кушнарєнко, І. В. Мілясєвич) та робочі програми відповідних дисциплін у вищих навчальних закладах країни;**

◆ відзначається **позитивна динаміка** у потоці видань і публікацій про інновації у краєзнавчій роботі вітчизняних бібліотек.

Простежується **пряма залежність** між проведенням краєзнавчих форумів (міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференцій, читань, семінарів) та публікаційною активністю фахівців.

Загалом, щорічна кількість видань та публікацій з бібліотечного краєзнавства в останнє десятиріччя коливалася в межах 85-130 назв.

Проведений аналіз засвідчує перевагу позитивних тенденцій в інформаційно-бібліографічному забезпеченні розвитку головних підсистем бібліотечного краєзнавства та краєзнавчої бібліотечної практики в сучасний період.

Дякую за увагу!